

השכלה. גבוהה?

פרופ' שמואל ליימן-וילציג, ראש המחלקה למדעי המדינה, אוניברסיטת בר-אילן

בלוג מס' 54: שונות ומשונות בעולם הרחב

אחת מהנקודות המרכזיות שעוברות במאמרי בלוג זה כחוט שני היא הצורך להסתכל על מערכת ההשכלה הגבוהה בעיניים מחדשות, או כפי שקוראים לזה בלשון העם "לחשוב מחוץ לקופסה". אולם, חשיבה "מקורית" אינה מטרה בפני עצמה ולא כל רעיון בלתי-שגרתי הוא טוב בהיותו "חדש". לפעמים, מה שנחוץ הוא שיפור ושדרוג הקיים ולא "מהפכה" של ממש.

לאחרונה קראתי שתי ידיעות חדשותיות מארה"ב – כל אחת על היבט שונה בעולם ההשכלה הגבוהה – הממחישות את הנקודה הזאת. מאחר שהן מובאות למטה (ולא דרך קישורית, מאחר שלא כל גולש יכול להגיע אליהם), אסתפק בכמה הערות אישיות בלבד.

הידיעה החדשה הראשונה היא ממש "מעניינת" – כמו הקללה הסינית המפורסמת "שתחיה בזמנים מעניינים". חברה (Kaplan) אשר התחילה בדרכה כמכינה לסטודנטים המתכוננים לקראת הפסיכומטרי האמריקאי (מה שמכונה ה-SAT) ועברה למתן קורסים אקדמיים דרך האינטרנט, עכשיו מתחברת עסקית עם המגזין Newsweek כדי להציע תואר שני במינהל עסקים מקוון במלואו, כשחלק גדול מהתכנים יתבססו על תכנים מתוך המגזין (שיוצא במהדורה מודפסת ומקוונת). והסיבה לשידוך המוזר? (הרי המגזין הזה אינו מתמחה בחדשות בעולם הכלכלה) שתיהן נמצאות בבעלות אותו תאגיד! סיבה טובה לעשות כסף...

כחסידי גדול של הוראה מקוונת, אולי זה נשמע מוזר שאני חושב שמדובר ברעיון רע. אך יש הבדל בין קורסים מקוונים בתוך מערכת "מסורתית" לבין תואר שלם אשר אין בו קשר פיזי בין המרצים לבין הסטודנטים ועוד יותר חשוב בין הסטודנטים לבין עצמם. ייתכן שבעוד 30 שנה רוב העסקים בעולם יתבצעו דרך המסך בצורה וירטואלית; בנסיבות כאלו אולי יהיה היגיון בשיטת לימוד מתקשבת כזו. אולם דווקא במקצוע אשר הקשר האישי הבלתי-אמצעי מהווה מרכיב כל כך חשוב, לימודים מקוונים בצורה בלעדית אינם יכולים להכשיר את הסטודנטים למקצוע כהלכה. למשל, מי שמאמין שבעתיד הנראה לעין יהיה אפשר לעשות עסקים עם אנשי אסיה הרחוקה בצורה וירטואלית, פשוט אינו מכיר את התרבות ונורמות התנהגות של חצי אוכלוסיית העולם.

בנוסף, ישנם סימני שאלה גדולים באשר רמת הקורס. עם כל הכבוד למגזין זה, ברור שהוא לא אקדמי ולא מתיימר להיות כזה. ההתבססות עליו בחלק ניכר מהקורס חוטאת למטרה (ומדובר בתואר שני), מאחר שאקטואליה אמורה להוסיף קצפת לשולחן הערוך המחקרי ולא להיות המנה העיקרית. וכל זה בלי לקחת בחשבון שלמגזין Newsweek סדר יום כלכלי ופוליטי משלו, דבר שבאקדמיה אנו משתדלים להתרחק ממנו תוך מאמץ להציג את הגישות, אסכולות ותפיסות עולם השונות בכל סוגיה.

מאידך גיסא, הפריט חדשותי השני מראה כיצד מוסד מכובד – בעל מוניטין שאין כמוהו בעולם ההשכלה הגבוהה: אוניברסיטת הרווארד – בכל זאת שואף לשפר עוד יותר מצוינות מוכחת. הידיעה מעניינת משתי סיבות: א- מוסד אשר קנה את עולמו בגלל המחקר המעולה של הסגל, שואף להבטיח מצוינות דווקא בהוראה; ב- ואם כבר הולכים על פרויקט כזה, אז משקיעים משאבי הון פנים-אוניברסיטאי רציניים מאד (תשעה פרופסורים מן המניין בוועדה; סקרים רחבים; סוללת ראיונות עם אנשי סגל וסטודנטים; וכו'). בסופו של דבר, פחות חשוב מה יהיו ההמלצות הספציפיות; עצם השאיפה, המאמץ והדרך המבוקרת והדרגתית – הם אשר מהווים מודל לחיקוי לאוניברסיטאות בארץ אשר בהן ההשקעה בהוראה טובה מוזנחת בצורה מחפירה מאז קום מערכת ההשכלה הגבוהה ועד עצם היום הזה.

אז יש מהפכות סרק ויש גם רפורמות בניויות היטב. מוסר השכל(ה)....

September 25, 2006

Newsweek to Team Up With Kaplan to Offer Online M.B.A.

By [KATHARINE Q. SEELYE](#)

Read Newsweek and get your M.B.A.

Well, maybe it's not quite that simple. But Newsweek is joining up with Kaplan Inc., the education service provider, to offer an online business degree called Kaplan University/Newsweek M.B.A. Executives at both Newsweek and Kaplan said they believed this was the first time a national media outlet had joined with an online degree program.

But why pick Newsweek, a general-interest magazine, to teach students about business when there are plenty of other publications better known for their business coverage?

The answer, as anyone with an M.B.A. knows, is synergy: both Newsweek and Kaplan are owned by the [Washington Post Company](#).

"It's true that business is not the first thing people think of when they think of Newsweek," said Richard M. Smith, the magazine's chairman and editor in chief. "But we don't get the credit we deserve."

The company hopes the partnership can lift the fortunes of Newsweek, where circulation has been down or flat over the last few years, and help Kaplan differentiate itself from other online degree programs.

Kaplan accounts for a growing portion of revenue for the Post company, keeping it healthier than many other media enterprises. In 2005, Kaplan provided 40 percent of the company's operating revenue, up from 34 percent in 2004.

The newsweekly will help Kaplan provide students with case studies of current business topics as well as video and online presentations, chats and interviews. Some material will be published in Newsweek and on its Web site, but some will be reserved exclusively for Kaplan.

Andrew S. Rosen, president of Kaplan University, said the Newsweek material would be reworked for students. "We'll have someone rewrite it for students, take out the color, and put it into a format so the lessons we want students to draw from it are clear," he said.

[Copyright 2006 The New York Times Company](#)

HARVARD GAZETTE ARCHIVES

Harvard task force will examine teaching incentives and rewards

A new task force in the Faculty of Arts and Sciences (FAS) at Harvard University will study ways to improve incentives and rewards for excellence in teaching. The task force, which will consider best practices at Harvard and other universities, will submit its recommendations early in 2007.

The Task Force on Teaching and Career Development, appointed by interim FAS Dean Jeremy R. Knowles and chaired by Theda Skocpol, Victor S. Thomas Professor of Government and Sociology and dean of the Graduate School of Arts and Sciences, will examine several aspects of Harvard's teaching culture: how the FAS evaluates faculty members' teaching and contributions to curricular development; the role teaching plays in the training of graduate students and in decisions to hire and promote faculty; and the ways the FAS rewards and supports pedagogical excellence and innovation.

"Universities have long been criticized for subordinating teaching to research," said Derek Bok, interim president of Harvard University. "With the appointment of this task force, we are dedicating ourselves to the task of considering all the ways of supporting, encouraging, and rewarding good teaching to ensure that our students receive the best education we can provide."

Skocpol (Photo by Martha Stewart)

"We have creative and dedicated faculty colleagues, guiding some of the world's most gifted students," said Knowles. "But as an institution, we can and should do more to recognize and support exceptional teaching, and indeed, to create incentives for all of our faculty to improve their pedagogical skills."

The Task Force on Teaching and Career Development is composed of nine FAS professors with distinguished records in teaching, research, and University service. The task force plans to work closely with several "partner departments" in the humanities, social sciences, and sciences: Classics, English and American Literature and Language, History of Science, Psychology, Molecular and Cellular Biology, and Physics.

These partnerships will yield both detail and scope as the task force forms a picture of how teaching and faculty careers develop at Harvard. The task force will gather quantitative data, conduct interviews at Harvard and other leading universities, review the research literature, and consult widely with Harvard faculty, students, and administrators. Its efforts dovetail with Harvard's ongoing review of the undergraduate curriculum, which calls for improvements in teaching and advising.

The task force will prepare a preliminary report by February 2007. Following a period of faculty-wide consultation, it will submit its final report in April.

"We have a real opportunity to make a difference in Harvard's culture," said Skocpol. "If we are imaginative and bold in devising new ways to visibly reward the teaching efforts of our brilliant faculty, we can enrich student learning — and perhaps develop institutional practices to share with other universities."